

Dobrovolný svazek obcí

Pečecký region

Masarykovo nám. 78 289 11 Pečky

Tel.: 321 785 051 Fax: 321 785 054

e-mail: region@vzcentrum.cz <http://www.pececkyregion.cz>

Mgr. Petr Hladík
ministr životního prostředí

Vážený pane ministře,

jako předsedkyně Dobrovolného svazku Pečecký region, jehož členskou základnu tvoří 17 obcí (Dobříchov, Chotutice, Pečky, Plaňany, Radim, Ratenice, Vrbčany, Vrbová Lhota, Kostelní Lhota, Milčice, Tatce, Nová Ves I., Hořátev, Písková Lhota, Pňov Předhradí, Sokoleč a Křečhoř) zasílám připomínky k aktuálnímu návrhu MŽP - k návrhu zavedení zákonného zálohování vybraných jednorázových nápojových obalů, o kterém jste nás informoval dopisem ze dne 22. května 2023.

DSO Pečecký region dlouhodobě spolupracuje na efektivním budování systému odpadového hospodářství. Vyjmutí konkrétních nápojových obalů ze systému odpadového hospodářství obcí **vnímáme velmi negativně, zvláště když sebrané suroviny nebudou zpracovávány jinak než doposud.**

Naše konkrétní připomínky zasíláme formou reakcí na dopis ministra životního prostředí č. j. MZP/2023/700/29 ze dne 22. 5. 2023, který byl zaslán do naší datové schránky a ve kterém jsou uvedeny následující argumenty pro zavedení zálohového systému:

1) Povzbuzení cirkulárního hospodářství

S tímto heslem samozřejmě souhlasíme, ale doufali jsme, že zákonodárci přispějí k lepšímu třídění a především zpracování PET například stanovením jednoho druhu PET, který se může používat a omezí tak rozmanitost obalů. V současné době ve žlutých nádobách vybereme zpět 8 z 10 PET lahví a nic nebrání jejich dalšímu zpracování.

2) Vyčistit přírodu od náhodně pohozených PET lahví a hliníkových obalů

Na základě zkušeností z posledních let, kdy v obcích pořádáme společné úklidy, víme, že je počet pohozených PET lahví velmi nízký. Přikláníme se k názoru, že podobný počet se bude v přírodě vyskytovat i po zavedení zálohového systému, protože tyto lahve odhodí občané, kteří nerespektují žádný nastavený systém (tedy ani zálohování). Co se týká hliníkových obalů, vidíme cestu ve společném sběru, například do žlutých nádob, společně s PET a dalšími plasty právě tak, jak nám nové systémy umožňují. V našich obcích tento systém funguje velice dobře a víme, že provozovatelé třídících linek nemají s tříděním plechovek z plastů žádný problém.

3) Splnit cíle stanovené evropskou legislativou

Cíl stanovený evropskou legislativou je vrátit zpět k recyklaci 9 z 10 PET lahví do roku 2029. V ČR se v současnosti vrací zpět 8 z 10 PET lahví a je rok 2023. Některé země Evropské unie, které systém zálohování zavádí (zaváděly), se nachází (nacházely) v úplně jiném výchozím bodu. Např. často zmiňované Slovensko v době zavedení zálohového systému sbíralo 4,5 z 10 PET lahví (my 8 z 10). Jsme přesvědčeni, že evropských cílů je Česká republika schopna dosáhnout podporou stávajícího systému, který vznikl přirozenou cestou v obcích a městech na základě potřeb obyvatel. Navíc za mnohem kratší dobu, než předpokládá zavedení zálohového systému.

4) Systém nezvýší náklady obcí

V tomto vyjádření se zástupci obcí naprosto rozcházejí s tvrzením MŽP. Argument možnosti snížení počtu svozů plastů není vůbec jistý, protože zálohování řeší pouze minoritní část plastů, a to PET. Zároveň je nám známo, že cena, kterou v současné době obce platí za svoz a zpracování plastů se odvíjí od ekonomiky zpracovatelů, většinou třídících linek, které do ceny zpracování plastů kalkulují také výnos z obchodovatelných plastů, kterými je převážně PET. Poté, kdy PET z plastových odpadů zmizí, náklady na zpracování ostatních plastů logicky rapidně vzrostou.

Zástupci obcí se také shodují na tom, že obcím se sníží odměna za sběr plastů vyplácená společností EKO-KOM. Jaká nominální část financí z nevybraných záloh by se převáděla obcím, není známo. Pokud má ministerstvo k dispozici předpoklad vyplácených finančních prostředků jednotlivým obcím, rádi bychom ho znali.

5) Dobrovolné zapojení obcí do systému

Většina menších obcí nemá k dispozici svoje technické služby a obsluha nového systému bude vyžadovat náklady na obsluhu nebo financování automatu. V posledních letech je na obce přenášeno čím dál více povinností, přibývají agendy a zapojení do systému zálohování lahví by byla další z nich. Pokud MŽP hovoří o tzv. manipulačním poplatku, rádi bychom znali jeho výši, abychom mohli správně vyhodnotit dopady na ekonomiku systému v obcích. Do té doby se přikláníme k názoru, že manipulační poplatek nepokryje náklady na zaměstnance v obci.

K plánovanému zálohovému systému máme několik dalších připomínek:

- 1) Zálohové systémy fungují v zemích, kde byly zaváděny před 15 – 20 lety a občané jsou zvyklí tímto způsobem s jednorázovými obaly nakládat. Česká republika se v době zavádění systémů třídění tímto směrem nevydala a obce samy vytvořily systémy sběru a třídění odpadů, které byly a jsou přijatelné pro jejich občany. Dnešní systémy sběru a třídění odpadů jsou velmi efektivní a jak již bylo řečeno výše, v současné době se formou sběru vrátí 8 PET lahví z 10. Do roku 2029 máme velkou šanci splnit cíle EU se stávajícím systémem bez obrovských a nesmyslných investic do systému nového.
- 2) Stát v minulosti nebyl obcím nápomocen při tvorbě efektivních systémů, přestože povinnosti při nakládání s odpady na obce přenesl. Po vybudování systému, které vytvořil trh, ekonomické podmínky, firmy, které se zpracováním odpadů zabývají a hlavně obce a občané, je to stát, který efektivní systém ničí a opět to budou obce a občané, kteří ponесou následky a finanční zátěž.
- 3) Obecní systémy, a především systémy DTD (door to door), fungují v obcích hlavně proto, že jsou pro občany komfortní a jedná se o neefektivnější způsob třídění, který provádí občan sám.
- 4) Zálohovým systémem nápojových obalů stát podporuje vybraný podnikatelský segment, který v důsledku využije pouze 30 % sebraných obalů. Opravdu chceme vytvářet drahý systém, ve kterém nápojový průmysl znovu využije jen cca 20 000 t obalů?
- 5) Paradoxní je, že záměr zálohování navíc pouze změní cestu PET lahve, ale původ i zpracování zůstávají stejné. Ano, PET lahev ze žlutého kontejneru bude zpracována naprosto shodně jako

ta, kterou by musel občan nafouknutou a neporušenou odevzdat zpět do zálohového systému – znovu se nikdy takto vrácený obal nebude plnit.

- 6) Nejsme proti zálohovému systému, který si zavede sám podnikatelský sektor, tedy zálohování dobrovolné, které si jistě svoje příznivce najde. Jsme proti zálohovému systému, který svým nastavením protěžuje jednu podnikatelskou skupinu na úkor jiných a devastuje stávající, desetiletí budovaný systém třídění odpadů v obcích. Domníváme se, že oba systémy mohou fungovat paralelně.

Závěrem:

Proč se obcím nelíbí způsob nastavení zálohového systému?

- **Protože my jsme ti, díky kterým se již dnes sebere 8 PET lahví z 10.**
- **My jsme ti, kteří učí již 20 let naše občany třídit, kompostovat, minimalizovat množství odpadů a o odpadech přemýšlet. .**
- **My jsme ti, kteří investovali do nastavení stávajícího systému svůj čas a obecní finanční prostředky.**
- **My jsme ti, kteří se zabývají odpady, ekologií a předcházení vzniku odpadů již dlouhou řádku let na rozdíl od nápojového průmyslu, který začal sběr nápojových obalů zajímat až ve chvíli, kdy jim vznikla povinnost využívání recyklátu při výrobě nových obalů.**

Děkuji, že se našimi připomínkami a argumenty budete zabývat a rozšíříme tuto debatu mezi širší odbornou veřejnost, zákonodárce a v neposlední řadě mezi naše občany.

V Tatcích dne 17.07.2023

Blanka Řezáčová
starostka obce Tatce a předsedkyně DSO Pečecký region